

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 63.026/3
van 26 maart 2018

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
'houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen'

Op 22 februari 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 20 maart 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 maart 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest bevat de volgende aanpassingen van de belastingwetgeving.

2.1. In het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 worden de belastingverminderingen opgeheven voor uitgaven voor vernieuwing van woningen gelegen in een zone voor positief grootstedelijk beleid enerzijds en voor uitgaven die gemaakt worden vanaf 1 januari 2019 voor de vernieuwing van een woning die verhuurd is via een sociaal verhuurkantoor anderzijds (artikelen 2 en 3).

2.2. In het decreet van 27 maart 2009 ‘betreffende het grond- en pandenbeleid’ wordt de belastingvermindering voor renovatie-overeenkomsten bedoeld in de artikelen 3.1.3 en volgende, opgeheven voor de overeenkomsten die worden gesloten na 31 december 2018 (artikel 4).

2.3. In het decreet van 13 december 2013 ‘houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit’ (hierna: Vlaamse Codex Fiscaliteit) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- de verlaging van het basistarief van de onroerende voorheffing tot 2,4% voor eigendommen die door een erkend sociaal verhuurkantoor worden gehuurd. Voor deze eigendommen geldt thans reeds een verlaagd basistarief van 1,6% dat door de gedeeltelijke inkanteling van de provinciale opcentiemen verhoogd wordt tot 2,54%. Voor rechtspersonen die van het nieuwe tarief van 2,4% kunnen genieten, wordt het belastingkrediet beperkt tot deze 1,6% (artikelen 5 en 6);

- een wijziging van het toepassingsgebied van de vrijstellingen van de onroerende voorheffing in artikel 2.1.6.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Met het oog op inbreiding en kernversterking wordt een vrijstelling van de onroerende voorheffing verleend voor winkelpanden (actief of leegstaand) die gelegen zijn in een winkelarm gebied en omgebouwd worden tot woning. Tevens wordt voor panden die gelegen zijn in een kernwinkelgebied een vrijstelling van de onroerende voorheffing verleend voor de bovenverdiepingen (of gedeelten hiervan) die omgebouwd worden tot woning en waarbij het gelijkvloers wordt behouden als (actief) handelspand. Het toepassingsgebied van de bestaande vrijstelling van de onroerende voorheffing in artikel 2.1.6.0.2, 2°, wordt enerzijds beperkt tot vervangbouw van ongeschikte of onbewoonbare woningen of gebouwen, doch anderzijds uitgebreid tot bedrijfsruimten. Deze vrijstellingen worden verleend voor een periode van vijf jaar (artikel 7);

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

- de vermindering van 75% van de verkeersbelasting voor havenvoertuigen in artikel 2.2.5.0.2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt opgeheven (artikel 8);
- de afschaffing van de vrijstelling van verkeersbelasting voor vrachtauto's, lichte vrachtauto's en auto's voor dubbel gebruik die door landbouwers werden ingeschreven voor 1 juli 1965, aangezien deze bepaling door het tijdsverloop niet meer relevant is. Tevens wordt de vrijstelling voor tractoren en aanhangwagens in de vlassector afgeschaft, aangezien deze voertuigen vallen onder de algemene vrijstelling voor tractoren bedoeld in artikel 2.2.6.0.1, § 1, 7°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Ten slotte wordt de toepassing van de vrijstelling van verkeersbelasting wegens occasioneel vervoer vereenvoudigd door te voorzien in alternatieven voor het bewijs ervan naast het rittenblad (artikel 9);
- een aantal overgangsregimes in de belasting op de inverkeerstelling in het kader van de vergroening van 2012 en 2016 die zijn afgelopen, worden geschrapt (artikel 10);
- de vermindering van de belasting op de inverkeerstelling voor dieselwagens en benzinewagens die voldoen aan de euro 4 uitstootnorm, zoals voorzien in artikel 2.3.4.2.1, § 2, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt opgeheven, aangezien deze maatregel betrekking had op aanslagjaren 2002 en 2003 en dus elke relevantie heeft verloren. In het tweede lid van hetzelfde artikel wordt een technische rechtzetting aangebracht (artikel 11);
- bij ruil van onbebouwde landgoederen wordt afgestapt van het kadastraal inkomen als indicator voor het toepasbare tarief en wordt een maximale oppervlakte van de percelen als parameter ingevoerd (artikelen 12, 16 en 17). Ook worden de daarmee samenhangende artikelen in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 'houdende de uitvoering van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013' opgeheven (artikel 20);
- de vrijstelling van het verkooprecht voor de inbreng of teruggave van onroerende goederen in of door een economisch samenwerkingsverband wordt afgeschaft, gelet op het beperkt aantal toepassingsgevallen en het gegeven dat deze vennootschapsvorm bij de hervorming van het Wetboek van vennootschappen na een overgangperiode van tien jaar zal verdwijnen (artikel 13);
- de vrijstellingen van het verkooprecht voor HST-Fin nv, ASTRID nv en BIO nv worden opgeheven aangezien ze niet meer worden toegepast. De vrijstelling voor de oprichtingsakten van de Brusselse en Waalse maatschappijen worden wegens een gebrek aan relevantie verwijderd uit het toepassingsgebied (artikel 14);
- de vrijstelling van het verkooprecht voor de overdracht van een afgedankte bedrijfsruimte aan de federale staat of een andere publiekrechtelijke rechtspersoon en de vrijstelling voor natuurinrichtingsakten worden afgeschaft, aangezien geen toepassingsgevallen bekend zijn en natuurinrichtingsakten desgevallend onder de vrijstelling voor ruil en erfdiensbaarheid of overdrachten ten algemene nutte vallen (artikel 15);
- zonder te raken aan het toepassingsgebied wordt een tekstuele vereenvoudiging doorgevoerd van de verschillende bepalingen in verband met ruil, ruilverkaveling en herverkaveling. Deze bepalingen worden gegroepeerd onder de noemer "in uitvoering van een wet of een decreet" (artikel 15);
- de vrijstellingen voor verdelingsakten worden opgeheven aangezien ze niet worden toegepast (artikel 18);

- de compensatieregeling voor gemeenten en provincies die inkomsten derven als gevolg van de ontworpen wijzigingen in de belastingssystemen wordt aangepast (artikel 19).

VORMVEREISTEN

3. Op grond van artikel 5/7 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’ (hierna: bijzondere financieringswet) dient een voorontwerp van decreet zoals het voorliggende, dat aangelegenheden zoals bedoeld in artikel 5/6 van de bijzondere financieringswet beoogt te regelen, vóór de neerlegging ervan in het betrokken parlement, voor advies omtrent de technische uitvoerbaarheid aan de federale regering en aan de andere gewestregeringen te worden meegedeeld.

De bedoelde overlegprocedure is opgenomen in het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de Gewesten ‘betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting’.

De federale minister bevoegd voor financiën heeft intussen bij brief van 23 februari 2018 laten weten geen opmerkingen te hebben.

Ook aan het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn adviezen gevraagd, maar het antwoord daarop is nog niet bekend.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van de voornoemde adviezen nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 6

4. Vermits in artikel 2.1.5.0.7, eerste lid, 2°, al melding wordt gemaakt van een belastingkrediet dat gelijk is aan 1,6% van het kadastraal inkomen, wordt beter afgezien van het invoegen van een nieuw 2°/1 waarin eenzelfde belastingkrediet wordt vermeld. In plaats daarvan kan het 2° beter als volgt vervangen worden:

“2° 1,6% van kadastraal inkomen als het tarief, vermeld in 2.1.4.0.1, § 2 of § 2/1, van toepassing is;”.

Artikel 9

5. Artikel 9, 2°, van het voorontwerp (ontworpen artikel 2.2.6.0.1, § 3, tweede lid, 1°, tweede zin, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit) strekt tot het verlenen aan de Vlaamse Regering van de bevoegdheid om te bepalen welke voertuigen vallen onder de omschrijving “voertuig [dat] door de aard ervan maar af en toe gebruikmaakt van de openbare weg”.

Deze delegatie is voldoende omkaderd omdat in de inleidende zin van het ontworpen lid verwezen wordt naar “paragraaf 1, eerste lid, 13°, en paragraaf 2, 2°” van artikel 2.2.6.0.1. Het kan derhalve slechts gaan om voertuigen die door natuurlijke personen of rechtspersonen die het goederenvervoer niet als hoofdactiviteit hebben, worden gebruikt voor het vervoer van goederen over de weg en waarvan het maximaal toegestane totaalgewicht van minstens twaalf ton bedraagt of waarvan het maximaal toegestane totaalgewicht lager is dan twaalf ton en die uitsluitend bestemd zijn voor het goederenvervoer over de weg. Bovendien mag de Vlaamse Regering ten aanzien van die voertuigen niet in het algemeen bepalen wanneer er maar af en toe gebruik van wordt gemaakt. Dat beperkt gebruik moet voortvloeien uit de aard zelf van het voertuig.

Gelet daarop is de delegatie aanvaardbaar in het licht van het fiscale wettigheidsbeginsel (artikel 170, § 2, eerste lid, van de Grondwet).

Artikel 21

6. In artikel 21 van het voorontwerp wordt de inwerkingtreding bepaald. Het gros van de bepalingen zal in werking treden vanaf het aanslagjaar 2019 en artikel 13 vanaf het aanslagjaar 2021. De overige artikelen zullen in werking treden volgens de gewone regels van inwerkingtreding.

6.1. Indien, zoals hier, uitdrukkelijk de inwerkingtreding van de afzonderlijke artikelen van het aan te nemen decreet wordt geregeld, heeft het geen zin om ook artikel 1, waarin wordt bepaald dat het decreet een gewestaangelegenheid regelt, in werking te laten treden vanaf het aanslagjaar 2019. De vermelding van dat artikel dient dan ook te worden geschrapt in het eerste lid van artikel 21.

6.2. De gemachtigde gaf de volgende toelichting bij de regeling van de inwerkingtreding:

“art. 2 : Gelet op het feit dat die belastingvermindering, bij gebrek aan afgebakende zones, in de praktijk niet meer kan worden toegepast wordt de belastingvermindering in het kader van de rationaliseringsoefening opgeheven vanaf aanslagjaar 2019.

Art. 5-7: het aanslagjaar voor de onroerende voorheffing loopt gelijk met het kalenderjaar (art. 3.3.2.0.1. eerste lid, 1° VCF). Het is dan ook logischer het nieuwe gunsttarief vanaf dan in werking te laten treden.

Art. 8-9: het aanslagjaar van de verkeersbelasting voor NGV (niet-geautomatiseerde voertuigen, zoals hier met vrachtwagens het geval is), loopt gelijk

met het kalenderjaar (art. 3.3.2.0.1. eerste lid, 3° VCF). Het is dan ook logischer het nieuwe gunsttarief vanaf dan in werking te laten treden.

Art. 11: de BIV-korting voor Euro 4 is niet meer relevant, maar het maakt bijgevolg ook niet uit of dit versneld in werking treedt. Een in werking treding vanaf aanslagjaar 2019 leek evenwel eleganter.

Art. 12, 15-17, en 20: dit betreft transacties die relatief weinig voorkomen, maar voor de duidelijkheid is het opportuner dit in werking te laten treden vanaf aanslagjaar 2019.

Art. 14, 18: zoals blijkt uit de toelichting, worden deze vrijstellingen in de praktijk niet toegepast, maar het maakt bijgevolg ook niet uit of dit versneld in werking treedt. Een in werkingtreding vanaf aanslagjaar 2019 leek evenwel eleganter.

Art. 19: de gemeentelijke compensatie hangt samen met maatregelen die pas in werking treden vanaf aanslagjaar 2019 in de onroerende voorheffing en verkeersbelasting.”

Het is nuttig die toelichting op te nemen in de memorie van toelichting.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT